

(1938 – 2018)

HAYDAR MORGÜL

18 Nisan 2011 tarihinde Süleymaniye Camii Külliyesinde Haydar Morgül ağabeyin hatıralarını kaydettik. Cami Külliyesinde, Aziziye Sosyal Dayanışma Kültür Ve Eğitim Vakfı Başkanı Selçuk Tuna'nın misafiriyiz. Kamera çekimlerini Şeyhülislam Ebu Suud Efendinin ders odasında yaptık. Vakıf Başkanı Selçuk Bey'in verdiği bilgiye göre Ebu Suud Efendi Arabî Tefsirini bu odada başlamış ve burada bitirmiş.

Haydar Morgül, merhum Mehmed Emin Birinci Ağabeyle hem aynı köyden, hem de akraba. Haydar Ağabey aynı zamanda merhum Ceylan Çalışkan Ağabeyimizin hem eniştesi, hem de kayınbiraderi. Haydar Morgül, bize Doğu Karadeniz'de bir köye Risale-i Nur'un nasıl girdiğini, köylülerin bir anda Külliyyat'a sahip olma arzularını ve bunun için yapılanları anlattı. Kendisinin Hz. Üstad'ı ziyareti var. Yazdığı risalelere Üstad'ımıza dua yazdırmış.

Haydar Morgül Anlatıyor:

Rize'nin Pazar Kazasının Hisarlı köyünde 1938 senesinde doğdum. Küçük iken babam Hakkı Morgül büyük gemiler inşa eder, denize indirirdi. Ben çocukluğumda babama yardım ettim. Sonradan marangozluk, mobilyacılık işi yaptım. Minibüsçülük de yaptım. Mehmed Emin Birinci Ağabey de bizim Hisarlı Köyündendir. Kendisi ile akrabayız. İstanbul'a 1950 senesinde ben on iki yaşında iken ailece taşındık. O tarihten beri İstanbul'da ikamet ediyorum.

KARADENİZ SAHİLİNE RİSALE-İ NUR'UN GELMESİ

Sene 1947. İlkokulu yeni bitirmiştim. Köyümüz Hisarlı'da Mehmed Emin Birinci'nin eniştesi Remzi Morgül vardı. Remzi amca soyadından da anlaşılacağı gibi bizim de akrabamızdır. Birinci ağabeylerin mahallesi bizden bir kilometre kadar ötededir.

Köyümüzden Remzi Morgül ve arkadaşları Bafra'ya, Kızılırmak Nehri'nin denize aktığı yerde, balıkçı barınaklarında çalışmak üzere giderlerdi. 1948 senesinde arkadaşı Halil ile yine gidiyorlar. Gençlerdi daha. Aslında onlar köyde iken namazlarını devamlı kılmazlardı. Çalıştıkları yerde Allah onlara bir ilham veriyor, namazlarımızı devamlı kılalım artık diye bir karar alıyorlar. Bunun için ne yapalım diye düşünüyorlar; Bafra'da bir şeyh varmış, ona gidelim diyorlar. İki kişi dört saat yayan yürüyerek gitmişler Bafra'ya. Bafra'da o şeyhin tarikat derslerini alıyorlar...

Remzi amcalar işleri bitince köye döndüler. Remzi Morgül babamın hem akrabası hem de çocukluk arkadaşıydı. Babam Hakkı Morgül namazını kılardı. Espriyi de çok severdi. Remzi amca babama "Sana çok güzel bir şey buldum, onu getirdim" demiş. Babam "Ne getirdiniz bana?" deyince; tarikat mesleğini anlatmış Remzi amca. Babam şakacıydı, gülerken "O işler zordur ben yapamam, kolay bir şey bulursanız onu getirin bana, o zaman kabul" diye cevap veriyor.

Remzi amcalar 1949 senesinde tekrar gittiler çalışmaya. Bafra'da, Muammer ve berber Adem ağabeyler varmış, onlarla tanışmışlar. Muammer Ağabey onları dersaneye götürmüş, Risale-i Nur'u göstermiş, anlatmış ve Afyon'da hapisanede yatan Bediüzzaman'dan bahsetmiş. Ellerine de birkaç küçük risale vermiş. Remzi Morgül ve arkadaşı orada Risale-i Nur'a tam teslim olmuşlar. O zamana kadar dine lâkayd kalan bu iki arkadaş birden bire değişiyorlar.

Remzi Morgül ve arkadaşı Halil tekrar döndüler köyümüze. Köyde 5. Şua'yı okudular, anlattılar. Babam Kur'an hattını okumasını iyi bilirdi. Mehdi, Deccal meselelerini de eski kitaplardan okumuş. Okumuş ama mesela Deccal'ın alnında "Haza Kâfir" yazısı olmasını filan bir türlü aklı almıyormuş. 5. Şua'yı okuyunca "Tam aradığımı buldum" diyen babam, Remzi Amcaya "O kitapların hepsini hemen getireceksin buraya" demişti. Remzi Amca

“Nasıl getireyim param yok” deyince, Rüşdü Tafral Ağabeyin Zelek Köyü’nün durumu daha iyiydi, babam o köye gitti ve para topladı. Balıkçıydı onlar. Külliyyat öyle geldi köyümüze. Yalnız daha matbaa baskısı yok. Gelen kitaplar eski yazı. 1949 senelerinde oluyor bu işler. Köyde bizim deniz kenarında bir evimiz vardı, orayı dersane olarak açtılar.

Bir kilometre ötede Birinci ağabeylerin mahallesi vardı. Onlar ortaokula gidiyorlardı. Birinci ağabeyler de gelmeye başladılar dersaneye. Kur’anı da orada öğrendiler. O zamana kadar Doğu Karadeniz sahilinde Risale-i Nur faaliyetleri yoktu henüz, hizmetler başlamamıştı. Risale-i Nur nedir, ne değildir daha hiç kimse bilmiyordu.

RÜYADA BABAMA VERİLEN İHTAR

Köyümüze Risale-i Nur’un o zamanki bütün kitapları geldi fakat Sözler Mecmuası yoktu, o gelmedi. Tabi bu kitaplar Kur’an hattı ile yazılmıştı. Babam Rizeli bir kaptana bir gemi yaptı. O gemi denize indirirken sahibi bir on lira bahşış verdi babama. Parasını almıştı da bahşış olarak verildi o on lira. Remzi Morgül amcam gördü babamın aldığı o parayı. “O parayı ver, Sözler’i alalım” dedi babama. Babam “Veremem harçlığım yok” dedi.

Babam ertesi günü anlatıyor bize. Gece rüyasında dışarıya, bahçeye çıkmış bir ağacın dibinde abdest alacak. O sırada bir uçak geliyor, babamın üstünde dönüyor, babamı arıyor, öldürecekler. Babam korkudan terliyor ve daha uyanmadan “Yâ Rabbi, buradan kurtulursam, Remzi’nin dediği kitabı alacağım” diyor ve uyanıyor. Sabah kalkmış erkenden, on lirayı Remzi amcaya vermiş, kitabı getirtmişler. O kitabı babam okuması için birisine vermişti. Onu da bir baskında yakalamışlar, bir buçuk sene hapis yattı Ağır Ceza’da. Kitap şimdi bende duruyor. İşte ben çocukluğumda ilk defa hizmetle böyle tanışmış oldum.

SANKİ BİR ASR-I SAADET MÜSLÜMAN’I İLE KARŞILAŞTIK

Üstad’ı 1955 senesinde Galip Gigin ile beraber ziyaret ettik. Üstad Hazretleri Isparta’daydı. Galip Gigin’le İstanbul’un ilk dersanesi olan Süleymaniye Kirazlımescid 46 nolu dersaneden tanışıyoruz. Isparta’ya vardık, Üstad’ın evine gittik, zili çaldık, Bayram ağabey çıktı. Bir de bir asker gelmiş ziyarete. Resmi elbisesi vardı üzerinde. Bayram ağabey “Üstad askerî elbise ile kabul etmiyor” dedi. Bize göz kırparak işaret verdi; “Üstad şimdi müsaid değil” dedi. Biz o askere “Gidelim madem, Üstad kabul etmiyormuş” dedik ve kapıdan beraber ayrıldık. O askeri gönderdik, biz tekrar geri döndük.

Üstad’ın yanında Zübeyir, Bayram, Ceylan, Tâhirî ağabeyler vardı. Üstad’ın odasına girdik, elini öptük, yere oturduk. Zübeyir Ağabey tercümanlık yaptı bize. Üstad biraz rahatsız gibiydi. “Ne iş yapıyorsunuz?” diye sordu. Ben, “Marangozluk yapıyorum” dedim. “Yapabildiğin kadar yap. Çalışmadığın zaman Ahmet Aytımur tayinatını versin” dedi. Şimdi Ahmet Ağabeyle şakalaşıyoruz bazen. Şaka olsun diye hatırlatıyorum. O da “Dersanede kal da vereyim” diyor şakadan. Üstad’ın sarıkla oturuşu, sanki bir Asr-ı Saadet Müslüman’ı ile karşılaşmış gibi gelmişti bize. Odasında çeşitli meyveler asılıydı. Bir ara Üstad’ın mübarek simasını seyrediyordum. “Kardeşim yüzüme bakılmasına müsaade etmiyorum ben” dedi. Utanarak önüme baktım. Üstad “Bütün masraflarınızı benim vermem lazım. Gelmek için masraf ediyorsunuz” dedi. Sonra “Beni görmektense bir defa bile Risale-i Nur’dan okusanız, beni on defa görmekten daha faydalı olur” dedi. Bize ellişer kuruş para verdi. Orada bir sandık vardı, içinde de kitaplar. Marangoz olduğum için Zübeyir Ağabey bana açtırdı o sandığı. Sandık çiviliydi. Sonra çıktık geldik tekrar İstanbul’a.

NİÇİN EVLENİYORUZ VEYA NİÇİN EVLENMİYORUZ

Bizim köyde denize giden, Ruslardan kalma daracık tek bir otobüs yolu vardır. Bizim evimiz denize yakındı. Biraz yokuştı ama ormanlık bir yerdeydi. İstanbul’dan köye gidiyordum. Ana yoldan değil de oradan çıkayım dedim. O sırada Jandarmalar önümü kestiler. Köyden birisi, İstanbul’dan geliyor diye şikâyet etmiş beni. Ev yakındı, eve çıktılar arama yaptılar. Sonra kahvaltı yaptılar.

İlçemiz Pazar’a geçtik o gece. Baş Gedikli bir Jandarma Kumandanı vardı. Bağırды çağırды “Siz ne yapıyorsunuz, neler yapıyorsunuz anlat bana” dedi. “Bir şey yapmıyoruz biz” dedim. Bir ara “Ne evleniyorsunuz, ne de evlenmiyorsunuz” dedi bağırды. On iki adet Risale-i Nur’dan kitap bulmuşlardı evimde. Hanımlar Rehberi de vardı. “İstiyorsanız niçin evleniyoruz veya niçin evlenmiyoruz biraz okuyuvereyim” dedim. Okurken dört evlilik meselesi, müsaadesi geçiyor ya, orayı tam anlamadan iyice bağırmaya başladı. Ben de “Biz bir defa bile evlenmiyoruz ki” dedim şakayla. Neyse gece saat 12’ye kadar ders yaptık, Jandarma Kumandanı ile. Sabahleyin mahkemeye götürdüler beni. Hâkim bir şeyler sordu serbest bıraktı ama beni Rize Ağır Ceza Mahkemesine havale etti.

Sonra 1959 senesinde Patnos'a askere gittim ben. Sonra 27 Mayıs ihtilali oldu. İhtilal oldu santralciydim. Telefon yoktu o zaman manyetolu telgraf vardı. İki tane emir geldi. Birisi Nurcular hakkında, birisi de sokağa çıkma yasağı hakkında.

CEYLAN ÇALIŞKAN'LA KARŞILIKLI ENİŞTE KAYINBİRADER OLUYORUZ

Ceylan Çalışkan eniştemdir, ben de onun eniştesiyim. Yani kayınbirader enişteyiz karşılıklı. Ceylan abi evlenmek isteyince Birinci ağabey vasıta oluyor. Birinci ağabeyin bizimle akrabalığı da vardır. Önce ben kız kardeşim Tâlia'yı verdim. Düğünleri 1962 senesinde olmuştu. Ceylan abi malum kızı Nuran'ı göremedi. 1963senesinde trafik kazasında vefat etti. Ben de Ceylan abinin en büyük kız kardeşi, Sadık Çalışkan'ın küçüğü ile evliyim...